

Glæden ved Guds ord

Den første dag under den igangværende bispesynode i Rom blev indledt med, at pave Benedikt reflekterede over Salme 119

Af pave Benedikt XVI ¹

Kære brødre i bispeembedet, kære brødre og søstre.

Ved vor synodes begyndelse rummer Tidebønnen en passage fra Davids Salme 119, der udtrykker dette om Guds ord: taksigelse for hans ord, Israels udtryk for glæde ved at lære det at kende og dermed lære om hans vilje og hans ansigt. Jeg vil gerne meditere over nogle få vers fra denne salme sammen med jer.

Den begynder således: "In aeternum, Domine, verbum tuum constitutum est in caelo ... firmasti terram, et permanent".² Dette henviser til ordets pålidelighed. Det er pålideligt, det er den sande virkelighed, som vi må basere vort liv på.

Lad os huske på Jesu ord, som fortsætter denne salmes ord: "Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal aldrig forgå".³ Menneskers tale, ordet, mine menneskeord er i virkeligheden næsten ingenting, men et åndepust. Så snart det udtales, forsvinder det. Det synes som intet. Men allerede det menneskelige ord har en utrolig styrke. Det er ord, der skaber historie; det er ord, der former tanker, og tanker, der skaber ord. Det er ord, der skaber historie, virkelighed.

Endnu mere er Guds ord grundlaget for alt, det er den sande realitet. Og for at være realistisk må vi stole på dets realitet. Vi må ændre den tanke, at ting, massive ting, ting vi kan røre, er en mere reel

---

¹ Oversat af Lillian Kristensen. Red.

² Sl 119, 89-90: I evighed, Herre, står dit ord fast i himlen ... du grundfæstede jorden, og den står fast (her citeret efter Vulgata-oversættelsen af Det gamle Testamente, som bruges i de latinske tidebønner. Et uddrag af Salme 119 indleder tidebønnen *Sext* mandag i uge III, hvor bispesynoden påbegyndte sit arbejde. Red.)

³ Mark 13, 31.

virkelighed. Mod slutningen af Bjergprædiken taler Herren til os om to mulige grundlag at bygge ens livs hus på: sand eller sten. Den, der bygger på sand, bygger kun på synlige og rørlige ting, på succes, karriere, penge. Tilsyneladende er alt dette den sande virkelighed. Men alt dette vil en dag forsvinde. Vi kan se det nu med store bankers krak: disse penge forsvinder, de er intet. Og derfor er alle de ting, som synes at være den sande virkelighed, som vi kan stole på, kun sekundær virkelighed. Den, som bygger sit liv på denne virkelighed, på ting, på succes, på udseende, bygger på sand. Kun Guds ord er grundlaget for al virkelighed, det er så fast som himlen og endnu mere end himlen, det er virkelighed.

Derfor må vi forandre vores begreb om realisme. Realisten er den, som erkender Guds ord i dets tilsyneladende svage virkelighed som grundlaget for alting. Realisten er den, der bygger sit hus på dette fundament, som er permanent. Derfor inviterer det første vers i salmen os til at opdage, hvad virkelighed er, og hvordan vi finder vort livs fundament; hvordan vi skal bygge vort liv.

Det følgende vers siger: "Omnia serviunt tibi".⁴ Alt kommer fra ordet, alt er produkt af ordet. "I begyndelsen var Ordet".⁵ I begyndelsen talte himlen. Og derfor blev virkelighed født af ordet, den er "creatura Verbi".⁶ Alt er skabt af ordet, og alt er kaldet til at tjene ordet. Det vil sige, at al skabning til syvende og sidst er tænkt til at være et mødested mellem Gud og hans skabning, et sted, hvor fortællingen om kærlighed mellem Gud og hans skabning kan udvikle sig.

"Omnia serviunt tibi". Frelsheshistorien er ikke en lille hændelse på en ussel planet i det uendelige univers. Det er ikke en minimal ting, som tilfældigt sker på en fortabt planet. Det er bevæggrunden for alt, motivet til skabelsen. Alt er skabt, så at denne fortælling om mødet mellem Gud og hans skabning kan realiseres. I den forstand går frelsheshistorien, pagten, forud for skabelsen.

I løbet af den hellenistiske periode udviklede jødedommen den ide, at Torah'en⁷ gik forud for skabelsen af den materielle verden. Denne materielle verden synes at være blevet skabt alene for at skabe plads for Torah'en, for dette ord af Gud, som giver svarene og bliver til kærlighedshistorien. Kristi mysterium er allerede mystisk åbenbaret her. Det er dét, der fortælles os i Efeserbrevet og Kolossenserbrevet: Kristus er prototypen, den førstefødte af skabningen, den tanke, som universet var undfanget for. Han byder alt velkommen. Vi træder ind i universets bevægelse ved at forenes med Kristus. Man kan sige, at mens den materielle skabelse er betingelsen for frelsheshistorien, så er pagtens historie den sande årsag til kosmos. Vi når tilværelsens rødder ved at nå Kristi mysterium, hans levende ord er hele skabningens mål.

"Omnia serviunt tibi". Ved at tjene Herren, fuldender vi eksistensens mål, målet for vor egen eksistens.

Lad os gå videre: "Mandata tua exquisivi".⁸ Vi søger altid efter Guds ord. Det er ikke slet og ret nærværende i os. Blot at læse det betyder ikke nødvendigvis, at vi fuldt ud har forstået Guds ord. Faren er, at vi kun ser menneskeord og ikke finder den sande aktør deri, Helligånden. Vi finder ikke ordet i ordene.

I den sammenhæng erindrer Sankt Augustin om, hvordan de skriftkloge og farisæerne blev konsulteret af Herodes, da de vise mænd ankom. Herodes ønsker at vide, hvor verdens frelser vil blive født. De ved det, de giver det rette svar: i Bethlehem. De er store specialister, som ved alt, men alligevel ser de ikke virkeligheden, de kender ikke frelseren. Sankt Augustin siger: "De er tegn på vejen for andre, men de bevæger sig ikke selv." Det er også en stor fare i vores bibellæsning, at vi

⁴ Sl 119, 91: Alle ting tjener dig.

⁵ Joh 1, 1

⁶ Ordets skabning. Red.

⁷ Dvs. de fem Mosebøger, ofte kaldet *Loven*. Red.

⁸ Sl 119, 100: "Jeg søger dine forordninger" (Tidebønnens latinske tekst, verbet *exquiro*, her: søger for at overholde. Red.)

standser ved menneskeordene, ordene fra fortiden, fortidens historie, og at vi ikke opdager nutiden i fortiden – Helligånden, der taler til os i dag gennem ordene fra fortiden. På den måde komme vi ikke ind i ordets indre bevægelse, det ord, der gemmer sig i menneskeord og åbner for de guddommelige ord.

Derfor er der altid behov for "exquisivi".⁹ Vi må altid søge efter ordet i ordene. Derfor er eksegesi, den sande læsning af den hellige skrift, ikke kun et litterært fænomen; det er ikke kun at læse en tekst. Det er en bevægelse i min eksistens. Det er at bevæge sig hen mod Guds ord i menneskeord. Kun ved at tilpasse os til Guds mysterium, til Herren, som er ordet, kan vi træde ind i ordet, kan vi fuldt ud finde Guds ord i menneskeord. Lad os bede Herren om, at han må hjælpe os til at søge efter ordet, ikke kun med vores intellekt, men også med vor ganske eksistens.

Til sidst: "Omni consummationi vidi finem, latum praeceptum tuum nimis".¹⁰ Alle menneskelige ting, alle de ting vi kan opfinde, skabe, er endelige. Selv alle menneskets religiøse erfaringer er endelige og viser os kun ét aspekt af virkeligheden, fordi vores væren er endelig og kun kan forstå én del og nogle elementer: "latum praeceptum tuum nimis". Kun Gud er uendelig. Og derfor er hans ord også universelle og kender ingen grænser. Ved at træde ind i Guds ord kan vi derfor virkelig træde ind i det guddommelige univers. Vi kommer ud over vor egen erfarings begrænsning, og vi kommer ind i den virkelighed, som i sandhed er universel. Ved at træde ind i fællesskab med Guds ord, træder vi ind i fællesskab med Kirken, som lever Guds ord. Vi træder ikke ind i en lille gruppe, med en lille gruppes regler, men vi går ud over vore grænser. Vi går mod dybderne i den eneste sandheds sande storslåethed, Guds store sandhed. Vi er virkelig en del af dét, der er universelt. Og derfor når vi ud og indgår i fællesskab med alle brødre og søstre, med hele menneskeheden, fordi længslen efter den Gud, som er én, er skjult i vore hjerter. Derfor er selv evangelisering, forkyndelsen af evangeliet, missionen, ikke en slags kirkelig kolonialisme, hvor vi ønsker at indføje andre i vores gruppe. Det betyder at gå ud over individuel kultur ind i universaliteten, som forbinder alle, forener alle, gør os alle til brødre. Lad os igen bede om, at Herren må hjælpe os med sandt at træde ind i hans ord i dets "fulde bredde", som forener os på trods af forskelle, og således åbne den universelle horisont mod menneskeheden.

Til sidste vender vi tilbage til et forudgående vers: "Tuus sum ego: salvum me fac".¹¹ Det betyder: "Jeg er din." Guds ord er som en trappe, som vi kan gå op ad med Kristus, og endda stige ned i dybderne af hans kærlighed. Det er en trappe til at nå ordet i ordene. "Jeg er din." Ordet har et ansigt, det er en person, Kristus. Før vi kan sige: "Jeg er din," har han allerede sagt os: "Jeg er din." I Hebræerbrevet, der citerer Salme 40, siges der: "Et legeme har du beredt mig ... Da siger jeg; Se jeg er kommet".¹² Herren forberedte et kommende legeme. Med sin inkarnation sagde han: "Jeg er din". Og i dåben sagde han til mig: "Jeg er din." I den hellige eukaristi gentager han altid dette: "Jeg er din", så vi må svare: "Herre, jeg er din." På ordets sti træder vi ind i mysteriet i hans inkarnation, i dét, at han er iblandt os, og vi ønsker at tilegne os hans væren, at fratage os selv vor eksistens og give os selv til ham, som gav sig selv til os.

"Jeg er din." Lad os bede Herren om, at vi må lære at sige disse ord med hele vor eksistens. På den måde vil vi være i ordets hjerte. På den måde bliver vi frelst.

⁹ Dvs. at søge med sigte på at overholde. Red.

¹⁰ Sl 119, 96: "Jeg ser en grænse for alt, der er fuldendt, men din befaling rækker uendelig vidt."

¹¹ Sl 119, 94: "Dig hører jeg til, frels mig."

¹² Hebr 10, 5-7